

TESTAREA NAȚIONALĂ - 2007
Proba scrisă de limba și literatura română

Varianta 82

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

Partea I (48 de puncte)

Citește cu atenție textul dat. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre cerințele de mai jos.

Un şuierat puternic și ascuțit sfâșie aerul în urma noastră. Când întoarserăm capul, văzurăm pe Axinia scoborând iute și sărind ca o țarcă* peste bolovănișul dealului sfărâmat, răsărind întreagă din îndoiturile lui adânci, acum numai cu tulpanul ei undelemniu zărindu-i-se pe deasupra: ai fi zis că se luptă cu înecul împotriva unor valuri, care se trudeau s-o înghită . [...]

Soarele scăpăta spre apus și umbrele lungi ale munților din stânga noastră înaintau încet pe cale înspre munții dimpotrivă, trăgând pe pământ o nesfârșită și caprițioasă linie de umbră frântă, tivită cu lumină. Peste înălțimile aeriene din dreapta noastră, frământate de văi adânci, ca peste o mare cu valuri încremenite, se întindea feeric și fără sfârșit o rețea imensă și fin țesută din flăcările roșietice ale apusului.

Un vânt ușor legăna molatec coamele despletite și plângătoare ale mesteacănilor blonzi cu trunchiuri de argint. În iarba înaltă și de un verde gingaș, aceeași suflare săpa unde fugătoare și înflorite; pe nota domoală și adâncă a unei orgi colosale, se ridica de pretutindeni, în văzduhuri, și se pierdea în depărtările albastre un murmur tainic și neînțeles. Pe calea-i lungă și fără sfârșit, Neagra luneca pe lângă noi cu undele-i grăbite și etern murmurătoare... Și cel mult dacă o rază rătăcită din apusul înflăcărat mai aruncă un strop de lumină peste luciul ei cuprins de umbră...

Mergeam tăcuți, iar umbrele noastre, însoțindu-ne pe dreapta, îngâneau, cu pași de urieși, cadența leneșă a mersului nostru. Și cine știe, dacă însăși sufletele noastre nu se molipsiseră de o simțire mai cucernică... Cel puțin Axinia își strânsese basmaua în geantă, mișcările ei iuți se domoliseră, privirile ei neastâmpărate lunecau larg pe împrejurimi, și, cu amândouă mâinile ei mici încheștate pe baiera* de dinainte a gentei, cu pasul ei mărunț și fin, se conforma, în mod inconștient, după mersul meditativ al cailor noștri...

—Cale bună, bade Gheorghe, o auzirăm noi strigând deodată către un român, care tocmai trecea pe lângă noi, mânând boii din carul deșert*.

—Mulțămim dumatle, jupâneasă Axinie; da-ncotro ?

—la, până-n Șar cu 'mnealor. Da' lelea Catrina a hi acasă ?

—Apoi acasă, că n-am mai luat-o .

—Da' 'ncotro, bade Gheorghe ?

—la, până-n iarmaroc să prefac* iști bouleni.

(Calistrat Hogaș, **Amintiri dintr-o călătorie** - fragment)

*țarcă – coțofană

*baieră – curea, sfoară, ață prinsă de un obiect spre a putea fi transportat

*deșert – gol

*a prefaca – (aici) a schimba

*a hi – o fi (regional)

A. Limba română

1. Scrie forma literară a cuvintelor: „mesteacănilor”, „urieși”, „însăși”, „gentei”. **4 puncte**
2. Stabilește câte un sinonim pentru sensul din text al cuvintelor „suflare” și „iuți”. **4 puncte**
3. Selectează, din text, un cuvânt format prin conversiune și unul prin derivare din primul alineat. **4 puncte**
4. Transcrie, din ultimele replici, un verb la modul indicativ, timpul perfect simplu, și o interjecție. **4 puncte**
5. Precizează cazul celor două cuvinte subliniate: „*Mulțămim dumatle, jupâneasă Axinie*”. **4 puncte**
6. Alcătuiește un enunț în care substantivul „soarele” să aibă funcția sintactică de complement circumstanțial de cauză. **4 puncte**
7. Precizează funcția sintactică a cuvintelor din enunțul: „...*aceeași suflare săpa unde...*”. **4 puncte**
8. Transcrie, din al patrulea alineat, două propoziții principale, aflate în raport de coordonare. **4 puncte**
9. Contrage propoziția subordonată: „*Când întoarserăm capul*” în partea de propoziție corespunzătoare ca sens, precizând felul acesteia. **4 puncte**

B. Înțelegerea textului

10. Transcrie, din text, două cuvinte/ grupuri de cuvinte care denumesc elemente ale cadrului natural. **2 puncte**
11. Precizează o figură de stil existentă în enunțul „...*pe nota domoală și adâncă a unei orgi colosale*”. **2 puncte**
12. Transcrie două formule de adresare folosite de personaje. **2 puncte**

13. Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul citat aparține unei opere epice. **2 puncte**
14. Explică, în cel mult cinci rânduri, semnificația următorului fragment: „*Pe calea-i lungă și fără sfârșit, Neagra luneca pe lângă noi cu undele-i grăbite și etern murmurătoare...*” **4 puncte**

Partea a II-a (10 puncte)

Te numești Andrei/ Andreea Ionescu și te afli de două zile într-o excursie în Munții Neamțului, locuind în Piatra-Neamț.

Redactează, **pe o pagină distinctă a foii de examen**, o scrisoare de 15 - 20 de rânduri, adresată prietenei tale, Elena, în care să descrii un peisaj nocturn, care te-a impresionat foarte mult în timpul excursiei. În scrisoare, trebuie:

- să utilizezi convențiile specifice acestui tip de compunere; **2 puncte**
 - să ai un stil și un conținut adecvate relației tale cu destinatarul și descrierii/ tabloului imaginat; **6 puncte**
 - să respecti normele de exprimare, de ortografie și de punctuație. **2 puncte**
- Atenție! Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință! Data redactării scrisorii este 18.06.2007.**

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1 – 2 pagini, în care să motivezi faptul că o operă literară dintre cele studiate de tine la școală este o **doină (populară)**. În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a două caracteristici ale speciei literare **doină**;
- exemplificarea caracteristicilor pe baza textului ales;
- sublinierea rolului mijloacelor artistice în exprimarea ideilor poetice în textul ales;
- exprimarea unei opinii despre semnificațiile sau despre mesajul textului (formularea clară/ logică a opiniei, prezența unui argument / a motivării care să justifice opinia exprimată).

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **16 puncte** pentru redactare (*unitatea compoziției* - 1 p.; *coerența textului* - 3 p.; *registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* - 3 p.; *ortografia* - 4 p.; *punctuația* - 3 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* - 2 p.).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, compunerea trebuie să aibă minimum 20 de rânduri scrise.